

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 30. Јуна 1891.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати улутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА.

Суд општине вароши Београда, на основу наредбе Управе вар. Београда од 19. Јуна 1891. год. Бр. 7457. наређује:

Ницо од кафеција и механија несме износити астале и столице на тротоар нити сме који трговац или други ко, ма какву ствар изнети на тротоар пред дућаном.

Ова забрана се има извршити најдаље за четири дана рачунећи од данас.

Ко не би по овој наредби поступио, казниће се по тач. 15. § 324. крив. закона.

Ако ли буде могућности да се где год, коме кафецији може дозволити изношење астала, онда ће се о томе решавати тек по нарочитој молби дотичног лица, и така одлука о дозволи може имати важности тек по одобрењу Управе.

Она лица, која хоће да подижу или оправљају грађевине, да се они имају увек претходно јавити одељку општинском и од њега тражити дозволу, да могу нешто материјала износити и пред кућом на улици.

Ове ће се дозволе давати само онима, којима је неопходно нужно и који нигде на другом месту не могу да сместе материјал. У дозволи ће се тачно означити колики се простор може са материјалом заузети тако, да ни најмање не смета пролазу улицом.

Овака места имају увек бити осветљена ноћу сходно закону и постојећим већ наредбама.

Од суда општине вар. Београда 20. Јуна 1891. год. АБр. 1207.

ОБЈАВА.

Према чл. 5. закона о чувању пољског имања, општински је одбор у седници својој од 7. Јуна о. г. одредио следеће казне за потрице и то:

I. За прегажени или опашени 1. кв. метар пашњака, браника, воћњака, ливаде и детелине 0-10 дин.

II. За 1. кв. метар баште, баштованице — прегажен или опашен 0-50 дин.

III. За 1. чокот виноградски, упропашћен 1-00 дин.

IV. За прегажени или опашени 1. кв. метар њиве, засејане јечмом или овсом 0-15 дин.

V. За прегажени или опашени 1. кв. метар њиве, засејане житом или ражи 0-20 д.

VI. а) За 1 струк кукурузни пре прашења 0-05 дин.

б) За 1. струк кукурузни после прашења 0-10 дин.

в) За 1 струк кукурузни после првог копања 0-15 дин.

г) За 1. струк кукурузни после другог копања 0-20 дин.

Ово се јавља грађанству ради знања.

Од стране Суда општине вар. Београда 8 Јуна 1891. АБр. 805.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 42. ВАНРЕДНИ САСТАНАК 16. Маја 1891. год.

Председавао заступник председника г. Св. Карапешкић од одборника били г. г. М. Ј. Марковић, К. Б. Михаиловић, Јов. М. Тадић, А. Ј. Одавић, Јов. Станковић, Јов. Петковић, Миј. Јанковић, Н. Р. Поповић, В. Николић, С. Азријед, Р. Петровић, Р. Драговић, В. Виторовић, М. Р. Маринковић, М. Јовановић, Дим. Најдановић, В. С. Новаковић, М. Капетановић, Ф. Васиљевић.

I.

Прочитан је заступник одборских одлука седнице држане 13. Маја 1891. и у одлуци КЊБр. 256 учињена је измена да по ствари просипања нечистоће на неодређено место од стране закупца чашћења нужника, даде извештај одељак варошко дунавски, да ли је што предузимао против закупца због ове неуредности па суд тек према овом извештају да изврши поменуто решење одборско

Одлука КЊБр. 271 измењена је тако, да ово питање проуче одборски повереници г. г. М. Капетановић, К. Д. Главинић и Мат. Јовановић па свој извештај поднесу одбору.

II.

Одборник г. Јов. М. Тадић као члан одборског повереништва коме је задатак да одреди какво књиговодство да се уведе у општини београдској, подноси одбору на одобрење предлог главног књиговође о овој ствари, који је предлог и одборско повереништво у свему усвојило.

По прочитању тога предлога ББр. 1866 одбор је усвојио у свему овај предлог одборског повереништва с тим да се одмах приступи извршењу истог и књиговодство у општини београдској по њему уведе.

III.

Одборник г. Никола Поповић, као члан одборског повереништва изабратог у седници одборској од 16. Априла 1891 год. АБр. 764 ради прегледа рада, књига, касе и главне трошаринске управе, предлаже одбору, да реши поједина спорна питања око наплате трошаринске таксе, и по саслушању појединих спорних питања, одбор је решио,

а) да Никола Пелтвијес, винарски трговац плати трошаринску таксу по новој тарифи на 5400 литара вина, што је увезено и на сместитишту остало непродато још за време старе тарифе;

б) исто овако да се поступи и са вином Михаида Јовичића, које се на сместитишту под пломбом налази а зтекло се из времена старе тарифе;

в) да се од плаћања трошаринске таксе при улазу у варош ослободе они ратари београдски који плуг свој са њиве у варош враћају, исто тако и кола њихова, да не плате таксу при улазу, на којима су они ђубре на своје њиве носили; сви остали без разлике имаће и од сада плаћати трошаринску таксу при улазу у варош;

г) да суд општински објави, да грађани, који на фијакерима улазе у варош, дужни су они да плате трошаринску таксу, а кад фијакериста никога не вози, онда ће бити дужан он то да учини;

д) да становници београдски, који иду на гробље, ради саране или помена, не плаћају никакве таксе при улазу у варош;

ђ) да и млекације, који производе млеко у реону варошком, плаћају прописану таксу трошаринску на млеку.

е) хоће ли се наплаћивати такса трошаринска на кола, која са ђумрука београдских уносе еснап у варош да се реши у идућој седници.

IV.

Одборник г. Борђе Новаковић, као члан одборског повереништва изабратог у седници одборској од 18. Марта 1891. ГБр. 200 ради проучавања ствари Алексе Матића због експропријације његовог плаца у споменичкој улици — јавља одбору да је повереништво рад свој довршило.

WWW.LJILIB.RS

По саслушању извештаја повереништва и по прочитању молбе Алексе Матића одбору упућене АБр. 979. одбор је решио, да се процене наново сва имања у улици споменичкој до касарне па и Алексе Матић; да се процене плацеви са зградама, плацеви без зграда и зграде без плацева и то онај део, који се мисли експропријатисати; да се узму за процениоце људи, који ту у близини живе.

По добијеној повој процени, да се поднесе одбору на решење, да ли да се изврши равнија одлука о регулацији.

V.

Председништво водноси одбору на решење извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 13. Маја 1891 год. ГБр. 655 о ствари Павла Стевановића и других због нивелације горње Јованове улице.

По прочитању тога извештаја ГБр. 685 одбор је одложио своје решење по овој ствари, докле га ивазијерско одељење општине београдске не извести, да ли је заиста дата жалницима каква нивелета, као што они у својој жалби наводе.

VI.

Председништво саопштава одбору, да је еснаф хлебарски поднео молбу, да одбор општински одржи досадању таксу хлеба 27 пара дин. по килограму.

Одбор је по саслушању овога одлучио, да решење овога питања остане за идућу седницу.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Водовод. У стању смо да обрадујемо своје читаоце а и остале грађане београдске, да су давно поручене и већ дуго очекиване чесме за реконструкцију старог водовода стигле, и да ће се намештању истих одмах приступити. Но грађани се београдски неће моћи служити поправљеним старим водоводом све донде, док се цеви сасвим не оперу и вода престане ударати на смолу, којом су цеви изнутра намазане. Ово ће трајати најдуже још 14 дана, па ће се становници београдски ослободити тако несносне оскудице у води, која их је толико година мучила.

И нов, велики водовод добро напредује, по исти не може бити пре годину и он дана готов. Али кад се буде стари водовод, овако поправљен отворио, који ће давати два и по пута више воде него што је до сада било. — неће бити тешко чекати годину и по дана на нов водовод.

Осветлење. Комисија за електрично осветлење имала је већ неколико састанака ради састава уговора, што се има закључити са г. Периклесом Цикосем из Милана. Чим комисија овај посао сврши и поднесе свој нацрт уговора одбору, биће уговор објављен у овом листу у целини.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 1. Јула г. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна усмена лицитација, за оправку канала у „Видинској“ улици.

Кауција полаже се у 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, план и предрачун, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 948. 21. Јуна 1891. год. у Београду.

На дан 4. Јула тек. год. од 3—6 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна усмена лицитација за пренос шљунка из општинског топчидерског мајдана сниже Кошутнака, на топчидерски друм почев од Ђуприје на топчидерској реци па до војене Академије, и од Академије до жељезничке станице и дрварских плацева.

Кауција 100 дин. у готовом новцу или у државним артијама.

Ближи услови могу се видети у грађе-

винском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацијско.

Од Суда општине вар. Београда ГБр. 906. 27. Јуна 1891. год. у Београду.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
држан 16. Маја 1891. год.]

Почетак у 6 часова по подне.

Председавао заст. председника. Свет Карапеших.

Заст. Председници Молим вас господо. Састанак је отворен.

Изволте чути протокол последњег састанка. (Секретар прочита).

Дим Најдановић. Ја бих желио да се прављење ових тротоара до министарства унутр. дела обустави за лето.

Заст. председника. Држим по тој ствари да треба одредити једну комисију из стручњака, па да она проучи ту ствар, па ако не може бити по пројекту тротоари онда нека се сузе.

М. Јовановић. Ово што наводи г. председavajuћи било шире било уже не може да буде због оних кестења. У колико се опомињем овде се приливом овога питања говорило, да се та дрва очувају и ја тако мислим а нарочито дрва пред министарством унутр. дела. Држим да није потребна комисија, него је нужно, да се општина постара да купи једну машину за пресађивање тих дрва с места једног на друго, а о томе је прошле седнице донето решење да се купи.

М. Маринковић. Ви знате да су тротоари пред новим двором дошли баш до кестења. Кестење није оштећено. Ја бих био за то да се кестење очува, а тротоари да буду ужи.

М. Јовановић. Г. предговорник је видео тротоаре, који су свршени, али ти тротоари што сте видели нису на сталној нивелацији и морају се срушити и с тога треба прво машина да се набави па да се дрва спуштају.

Заст. председника. Да остане док не купимо машину то је незгодно, и држим, да ни надзорна власт не би толико дозволила.

сте српске. Једног по једног довлачио је к себи, било милом, било силом, силни Мурат. Од свих је најгоре прошла државица Угљешина. Старац Исаија прича: као птице небесне, тако прекрилише Исмаелити земљу, и не престаше дуго народ убијати или у робље водити.

После равних 10 година, од кад је Султан Мурат и Једрене оснојио већ је тада био на царској столици кнез Лазар. Дође, дакле, време, да се план Муратов, скован у то време, а показан с њилимом и јабуком, већ у дело приведе.

Мурат је све више савијао простирку на којој је лежала златна јабука, Лазарева држава. Већ године 1386, свега три године пред страшном погибијом на Косову, догоди се више крвави судара између Лазара и Мурата.

Ти су судари дали повода нашим летописцима да забележе ове лаконске напомене:

„Лета 6889. (1381) уби черепи Витомир турце на Дубровнице.“

„Лета 6894. (1386) помрче сунце по свој земљи, јануара 1. Тога лета прими

ПОДЛИСТАК.

БИОГРАФИЈА

II

ДРЖАВНИЧКА РАДЊА

ВУКА БРАНКОВИЋА И МИЛОША ОБИЛИЋА

Темат награђен видовданском наградом.

од
Ж. М. РОМАНОВИЋА

Мој синко, ко свијетла образа умире, не каје се, што се родио, ма му за живота и горки дани бивали.

ЖОК. НОВИЋ, ОТОЧАНИН
„Калетан Радич“ стр. 47.

(НАСТАВАК)

8. У Трикали и Костуру *Жуљана Николу*;
9. У Тесалији и једном делу Епира *Ћесара Гргура Прелуба*;

10. У Етолији и Акарнанији *Синишу Пемањика*, брата царева (по оцу);

11. У Канини, Авлони и Берату (Арн. Београду) деспота *Јована Асена Комнена*, брата бугарског цара Александра;

12. Око Охрида *севистократора Бранка*, оца Вука Бранковића;

13. У Зети *Балишу*;

14. У Хуму и Требињу *кнеза Војислава Војиновића*, оца друге жене Урошеве, леше Јелисавете; и

15. У данашњој Србији до угарских међа *кнеза Лазара, пашанца Душанова.**)

У периоду оних година, за које смо у кратко време прегледаве догађаје нове турске државе, у Србији су се десили триста чуда. Законити цар је погинуо од убилачке руке; властеле Брајан (код Амфиопоља), Хлапен (код Верије), Толислав и Вељко (у Гинекобастру, сад. Аврет-Хисар или Женин Град), понашаху се као прави издајници; папа Иноћентије IV. диже крстоносни рат против „отпадника вере“ — Срба; догађа се пропаст српска код Сирф-Синдици; и бира се Лазар за новог владоца српског.

Кроз кратко време навала турска уништи са Вукашином и све пограничне дина-

*) Ову новину историјску, приоштавам овде, јер је она потекла из уста једног од наших најбољих познаваца српске историје, који је о томе и нарочито расправу израдио.

М. Јовановић. По овом мишљењу предавајућег или треба да се униште дрва или да се чека. Ја сам слушао људе, како се чуде и називају нас варварима, што сатиремо зелена дрва.

Дим. Најдановић. Верујте господо од ових маторих дрва ништа неће бити. (Инжињер објасњава да ће се ова дрва ако се сад изваде, посушити)

С. Азријел. Ако се откопава 20—30 сантиметара, то онда неће да шкоди (инжињер. Имаће и 50 сантиметра). Па добро и толико неће да шкоди дрвима. (Инжињер. Могло би да се одреди комисија да проучи да ли се тротоар може сузити или неможе).

Заст. председника. Хоћете ли да изберемо једну комису за ову ствар? (Хоћемо). Ја мислим да буду чланови те комисије г. г. Капетановић, Главинић и Мата Јовановић. (Усваја се).

Онде у протоколу где се говори о концесионару за чишћење нужника, мени се чини да није опако казано као што је записано. Молим господо да се још једанпут прочита о томе; (Секретар прочита). Дакле видите, да се казни. Наш шеф одељења погрешно је слао исљедном судији та акта. Ту нема места слати исљедном судији пошто је казна по уговору. С тога је и наређено да се акта врате, па да се још једанпут комисионо казни и после тога да се уговор раскине.

Н. Р. Половић. Мени се чини да није у протоколу записано, што је такође у одбору решено, да се шеф одељења изјасни: шта је шефа одељења дорђолско-варошког руководио, те је своја решења слао истражном судији и за што је дозволио да се неизвршена казна за толико време одлаже.

Заст. председника. Па он је казао, да није знао да не треба слати. Сад ако одбор хоће да се и ово у протокол ставља, немам ништа против. (Чује се: нек се стави). Добро.

Има ли још ко шта да примети на састав протокола? (Нема). Дакле усвојен је са овом доцуном.

Г. г. Тадић и Новаковић имају да реферирешу о стварима и раду комисије које су известиоци. Изволте г. Тадићу.

Ј. Галић. Господо, ви сте изабрали у комисију мене, Одавића, Михајловића и Мату Јовановића да са главним књиговођом овога суда прегледамо како би се могло рачуноводство на најподеснији начин уредити и како књиге воде, те да се тачно приход и расход општински у свако време знати може.

Ми смо тај посао извршили и износимо предлог како да се уради и како да се књиге воде. Молим вас да дозволите да вам прочитам. (Чује се. Изволте). Прво ћу вам прочитати извештај нашег главног књиговође. (Чита). —

Комисија је прегледала овај извештај његов проучила га свестрано и изразила се овако у свом извештају. (Чита). Г. Манојловић није био ту већ на путу, с тога није ни потписао извештај. Ствар је хитна и не може се одуговлачити, јер наш књиговођа чека на ово и неможе пре овога ништа да ради. Ствар стоји 5—6 месеци а ништа се не свршава. С тога молим да одбор реши, да се овај посао одмах одпочне радити.

Заст. председника. Усваја ли одбор мишљење комисије, с тим, да се што пре одпочне радити? (Усваја).

Сад изволте чути г. Новаковића. Он ће вам реферирати мишљење комисије одређене односно онога земљишта Алексе Матића.

Б. Новаковић. Чланови који су од стране одбора одређени, да проуче земљиште Матића према плану регулације и нивелације свршили су свој посао.

О томе част ми је поднети овај извештај. Ми смо најпре проучили акта, па смо онда изашли на лице места и онде смо се уверили да заиста плац Алексе Матића има да дође под улицу „споменичку“ јер она има да буде широка 38 метара. За овај плац општина је уступала у споразум са сопствеником Алексом да му да један плац на дорђолу. Оп на то није пристао, него је тражио плац код гробља и кад се нису могли о томе сложити, онда су изашли процениоци те проценили његов плац. Процену су извршили вештаци, који су заклети. Та процена је од врло великог значаја, јер против ње нема апелате и стога треба она да је јасна и одређена.

Напротив ми смо нашли, да она није јасна. Процениоци су проценили зграде, па

онда плац. Зграде 24 дин. кв. метар, а плац 8 дин. кв. метар. Они у тој процени не кажу: коме те зграде да остану, јер кад се процењују зграде онда има да припадну општини. Овде они процењују и кажу да сопственик дигне зграде. А то не може бити, јер кад се оне процењују и општина их плаћа онда оне имају њој и да припадоу. Овако изгледа да се сопственику плаца нешто налаже што он не мора да чини.

Друго, у тој улици није само земљиште овога Матића које треба проценити него има и других сопственика; па је незгодно да се само овоме једном земљиште процењује сад, а других да остане. По мишљењу комисије требало би проценити сва земљишта оне стране улице, које се експропришу, те да доцније не би било разлике у цени а може због тога да буде и сама процена неправична. Зато смо нашли за сходно да предложимо одбору, да сретством других процениоца процени и зграде и земљишта колико је могуће сретством таквих вештака, којима је добро позната вредност там, плацева и зграда, и да се у процени тачно каже, колико се свега има одузети за улицу и колико има сопственику да припадне за саму зграду а колико за плац, јер пређашњи повериоци нису на чисто казали; колико је земљиште што се експроприше под зградом а колико без зграде. А да је то тако било, ви ћете се уверити, кад вам прочитам њихову процену (чита процену).

Б. Николић. Мени је ово нејасно. Ја мислим да се та 24 дин. дају од квадр. метра. То се даје за руке мајсторима око квариња, а ако не би тако било онда је јефтино јер кућа више вреди.

Б. Новаковић. Овде је важно то: да ли је процена одређена и јасна. Ја мислим да није. И са тога треба учинити како сам мало час рекао.

М. Јовановић. Кад се ово имаће Матићево експроприше у ширини колика ће бити улица по регулацији, онда њему остаје свега 4 метра плаца у једној од најширих и најправилнијих улица. Шта би то могао да подиже? Апсолутно ништа. С тога ни то парче не сме општина да остави њему него да га експроприше и оно парче до

цар Мурат Пловдин и друге градове, и плени бугарску земљу.“

„Лета 6893. (1386) исходи Мурат цар на кнеза и прими Ниш.“

„Лета 6895. (1387) побеже цар Мурат испред кнеза Лазара од Плочника у Топлицу;“

Повод овим сукобима не треба тражити нигде на другоме месту, до у освајачким намерама турским. Они су слали поједина одељења која су крстарила по њиховим западним границама, и та су одељења, хтела не хтела, морала доћи у сукоб са српским одредима.

У летописима стоји, да је пад Ниша био читаву годину дана раније од битке код Плочника. Неки наши историци не слажу се с тим већ веле, да је било обратно. Нама пак изгледа, да је прво Ниш освојен, па су после следовале борбе на Плочнику и Пироту. Побеђен на тима двома позицијама Мурат се љутито кренуо Косову, да се тамо свети за раније поразе.

Борба око Ниша била је страховита. Довеза вели, да су Турци најпре блоковали Софију, па се онда упутили Нишу. „Ни

његови дубоки ровови, ни велике зидине ни храброст српског гарнизона, који га брњаше, не могоше да одоле нападу отоманске војске. Јакчи-бег, син Тимуркчев, први ускочи на бедем на челу својих трупа и Ниш паде после 25-дневне опсаде.“

У Ферудин-беговом зборнику, који је штампан у XI. свесци Гласника, налази се једно писмо, што га је неки кнез Хамид писао Мурату и честитатао му освојење Ниша. У њему се поред осталог налази и ово: „Дознао сам, да је много врагова и непријатеља свете Мухамедове вере. међу којима је и безбожни Лазар с непријатељским делима пошао против правовераца... Један део од њих уђе у град Ниш, прибегавши лукавству свакојаком. Док је трајала опсада, после многих битки, они покушају више ноћних излетања, да запале мусломанске убојне справе, али су свагда узбијани и са свим уперед и бежање обраћени... За тим једен део опсађених повуче се у градић, и науми искати милост (да се преда)... али више њихових поглавара пободоше их, да непријатељства понове, затискујући врећама пуним земље зидове, који

су били проваљени и тако опет почињући нападање... Мусломани, као разјарени лафови и слонови навале на разне провалије и растуре својим ударима оне вреће, којима су рупе на зидовима биле затиснуте, и најпосле продру у град.“

Чим је пао Ниш Лазар се морао обавезати, да призна Мурата за свог суверена; да му сваке године даје по 1000 коњаника и да му плаћа 1000 ливара сребра годишње.

После године дана Лазар је, ојачавши склопљеним савезима, све то одрекао. Онда су следовале битке код Плочника и Пирота па после као што рекосмо и на Косову. За оба та места везана су имена Обилића и Вука, а о њима ће бити доцније говора.

Сад је главно констатовати, да су Турци, озлојеђени овим поразима, дошли на Косово, где се догодила борба 15. Јуна 1389. год.

И на Плочнику и на Пироту, као и на Косову, главне су улоге биле у рукама Вука Бранковића и Милоша Обилића. За то и треба проговорити коју о томе: *ко је био Вук Бранковић, а ко Милш Обилић?*

нега и да начини један плац на коме ће се моћи да подиже зграда каква треба, а не каква страбара и муштурница.

Председавајући. Слажете ли се с тим да ми ово вратимо комисији те да заклету проценици понова процене цело имање. (Слажемо се.)

Б. Новаковић. Ја сам мишљења да треба да се процени само оно земљиште које ће му се одузети. А да ли му се оно друго може одузети о томе треба погледати на закон (чује се: то му се неће експропријати: за то ће се општина с њиме погађати.) Може се у томе смислу вршити процена, али за ово што се не сече због регулационе линије то да се од њега одкупи ако се може погодбом, иначе остави његовome располагању.

С. Азријел. Ја мислим да се цело његово имање процени па ако не буд' скупо, да га општина одкупи од њега.

Р. Драговић. Ја мислим да се не узима његово имање у оцену понова, него да се његова молба прочита и види шта има у њој и шта човек тражи.

Председавајући. Осим Алексиног имања има још неколико која ће да се секу због улице. Мисли се да овом приликом треба и та имања проценити. Незнам да ли би имали повода да то сад чинимо. А с Алексом се ради ово са тога што је он већ довукао био материјал да зида кућу.

М. Марковић. Ја бих имао да напоменем да цела ова улица треба да буде 38 мет. и сад би било најбоље да се сва имања у тој улици процене. Узмимо овај случај, да ми Алекси експропришемо имање рецимо по 8 дин. метар а после 5 година сва она имања добију већу вредност и по тој им се тада оцене. Онда ти људи неби ништа изгубили а Алекси би био оштећен само за то што му је имање раније цењено кад су цене имања биле ниже. Били то била правда? Не. И ја мислим да ми имања сва треба сад да проценимо и по садашњој цени плаћамо ово нарочито и с тога што, сопственици имања не могу да праве ништа друго.

Тако би била правда подједнако задовољена иначе не.

Ф. Васиљевић. Мени се чини да је баш ова страна што ће да се сече озидана но-

вим зградама и треба више њих да се процењују. Због чега није проширена раније да јефтине кошта општину?

М. Јовановић. Не може се линија проширивати по њеву час на једну час на другу страну. Ова улица има да се прошири као она од железничке станице до Ђошка парка финансијског, а то значи да има да се сече лева страна одоздо. У осталом баш је ту срећна околност што држава на њој има око 200 метара празна плаца и онда долази неколико зграда — кафана код црне мачке и т. д. — од којих је само једна од тврдог материјала, а то је кућа Стевана Редојковића коју је подигао пре 2 године. Као и Раденко и ја држим да треба прочитати Алексину молбу. Секретар чита молбу Алексе Митића оvd.

Б. Новаковић. Он у молби износи побуде са којих би требало да му се имање боље процени. Ја мислим да у то не треба да улазимо, већ ако му треба нека он то представи проценицима који буду одређени.

М. Јовановић. И ја сам за то да комисија узме у поновну оцену ову кућу Алексину али бих желио да том приликом процени остала имања која ће се сећи и на којима ће било држава било приватни хтећи у скоро што да подижу.

На тај начин биће подједнака процена учињена и правда задовољена то би и био оправдан разлог са кога би се Алексинo имање могло понова ценити. Наравно да би Алекса као сопственик имања, имао том приликом да изнесе све околности и разлоге са којих би требало да му се више процени имање.

Председавајући. Слажете ли се, госпо-до, с тим да одбор вечерас реши да се уз Алексинo имање процене и остала која су на тој линији? (Слажемо се.)

Б. Николић. Ја се слажем са тим и желио би да се процена изврши што пре јер човек пропада материјално.

Председавајући. Ми ћемо одма послати надлежној власти те да она позове заклету процениоце да процену изврше.

М. Мурковић. Ја мислим да у писму којим се јавља која имања имају да се процене, треба да се јави управи да за процениоце на овоме крају не долазе људи са Саве и с дорћола који незнају вредност

имања јер су разлике у ценама тамо где су они и овде па би се лако могли преварити у оцени. Само избором зналаца за процениоце, могла би се правда задовољити.

Тек после те процене могли би смо се погађати да ли ћемо имање исплатити или заменити којим парчетом општинским.

М. Јовановић. Ја се слажем са овим што је казао г Милутин и могу да кажем, да ми је позната вредност тамошњег имања и ова комисија што је извршила процену проценила је имање врло јефтино.

Слажем се и тим да у ту комисију проценивачку уђу људи из онога краја, који познају вредност земљишта, јер на сваки начин ако пећемо човеку помоћи не треба да му учинимо штету.

Н. Р. Поповић. Ја неznam како је општина радила у овоме, кад је процењивала имање, на томе крају, али знам како се радило кад се од стране државе процењује имање у шанцу варошком које регулише и исплаћује регулациони фонд. У том одбору има одређен доста велики број људи за вршење процене. Из тога броја бира сопственик, чије ће се имање процењивати људе, које хоће, а тако ради и управа вар. Београда, и онда се ти људи који су заклати позову и процепу изврше. Тако треба и општина да избере људе из тога броја, који ће имати у обзир општинске интересе.

Б. Новаковић. Ова процена не може да буде онако као што г. Никола каже, него по закону. Ја ћу прочитати закон шта о томе каже. (Чита § 14.) Дакле нема ту да он може да бира

Н. Р. Поповић. Ја сам казао, да онај чије се имање има процењивати, да избере од заклетих људи, којима је стављено у дужност да за исто време врше процену имања, неколико; а томе има разлога у томе што ће људи из онога краја боље знати вредност имања, које се процењује, но они људи који су из са свим другог краја.

М. Марковић. Ја мислим да ми сврши-мо са овом стварн овако: Прво да се зна права цена, а после ћемо видети како ћемо решити. Признајем да је доста за тога Митића изишла права неправда; па с тога нека се што пре ово прво сврши.

Б. Новаковић. Ја сам мал пре напо-

II.

ВУК БРАНКОВИЋ

Али нам сви скупа шумски и људски вуци не учинише онолико зла, као онај једини, проклети косовски Вук, за кога води народна песма:

Ако ћу је напип' по господству,
Нашићу је Бранковићу Вуку!

А што питаш за проклетог Вука?
Проклет био и ко га родило!
Проклето му племе и колено!

Др. Б. Натшевић
и срп. нар. песме.

Постојбина Вукова. — Племо Вуково. — Одношај његов спрема кн. Лазара — Битка Косовска. — Јели Вук издао на Косову. — Вуков рад после битке Косовске. — Вукова смрт.

1.

Постојбина Вукова.

У времену, када се трудовима г. Срећковића, Ковачевића, Мијатовића, Руварца и др. расветлила многа тамна питања из наше историје, није тешко погодити, где бејаше постојбина Вукова.

Ми смо раније, кад смо ређали имена, српске властеле, коју је затекла смрт Душанова, казали, да је око Охрида господа-

рио севастократор Бранко, отац Вука Бранковића Али власт оца Вукова простираше се и даље. То простирање и учинило је, да је доцније сам Вук био господар онолике области, која се простирала и до самога Копоника.

Међутим погрешно је тражити његову постојбину око града Охрида, већ мало северније. Сви докази, који су досада, грдним трудом мало пре поменуте четворице историка прикупљени, тврде да је постојбина Вукова *Дреница са градом Борчом*, где је још његов прадед господарио.

Најбољи доказ за ову поставку налази се у једној повељи Вуковој и његове браће Романа и Гргура. Та је повеља, премда не у оригиналу, штампана. Из ње се види, да су синови севастократора Бранка, за љубав најстаријег свог брата Романа, поклонили манастиру Св. Богородице хилендарке цркву Св. Аранђела са Трстеником и са селима Тушиљем, Худницима, Бајицом, Врбовцем, Шучинцима и Мучиваром. На крају повеље вели се, да то они чине и с тога „да је на спасење господину нашем Роману, а за спомен нашим дедовима и нама, јер је

то баштина наших прадедова и дедова и наших родитеља и наша до данас“.

Ову повељу потврдио је цар Урош II. Марта 1365 године у Приштини.

Главна је сада питање, где су та села, што су их браћа Бранковићи поклонили Св. Богородици хилендарској?

У Влашкој се чува псалтир, што га је написао неки Јован Богослов, а по заповести Вукова оца Бранка, год. 1336 (Миклошић држи да је 1345 или 1346 „у месту, које, се зове град Борач“ — 155 минеј, који се чува у Народној Библиотеци у Београду а писао га је неки Никола „под градом Борчом“, и приложио га храму „Аранђела Михаила“, вели: „Написа се ова књига и приложи цркви трстеничкој“. Још пре 1426 год. у тој је цркви био „иконом“ неки Макарије, што сведочи белешка, написана руком удовице — Маре Бранковићке.

Када се ово четворо доведе у сvezу, онда се јасно види, да је село Трстеник с црквом Св. Аранђела Михаила, дакле поклон Бранковића, лежао око некаквог града Борча.

менуо, да се процени цела линија али овако: Прво зграде с плацевима и за случај тај да когод неће да прими зграду онда да припадне општини, па онда да се процени само плац под зградом без зграде, после чист плац где нема зграде и да се каже колико садржи простора, и колико се сопственику за једно, а колико за друго има платити.

Заст. председника. Прима ли одбор овако, да се процена понова изврши од нових вештака и у овом смислу као што каже г. Новаковић и да се има у виду да проценци буду људи из онога краја где је земљиште. (Прима.)

Н. Р. Поповић. Имам да реферирем о трошарини. Комисија за овај посао одређена и ако је држала 4 састанка, није могла досад свршити све, да би вам могла поднети целокупан извештај на решење — али како има неких врло хитних ствари, које не трпе одлагања до свршетка целог посла, комисија је донела одлуку, да те ствари предходно изнесе пред одбор на решење.

Прво: Трговац Никола Пелтвидес унео је у варош своје вино и оно је пломбирано. Од тога вина нешто је продао и платио трошарину — а нешто је остало које има сад да прода. Сад како је у важности нова тарифа, које је блажија за њега то он моли, да по тој тарифи плати трошарину за ово што није продао.

Б. Новаковић. То се не може усвојити. Он је унео вино под старом тарифом и по њој има и да плати. По новој тарифи плаћаће вина, који су доцније у варош унега.

Ј. Тадић. Г. Ђока се губи кад овако тражи, што би ми у пронашћавали људе. Ако је он раније увезо он није продао ни потрошио, а трошарина је на оно што се потроши у вароши. За што би ми овако правили људма сметње, те да иду у Смедерево и да бегују од Београда. Ми треба да усвојимо мишљење комисије које је и праведно.

Б. Новаковић. Ако пристанемо тако као што г. Тадић вели, онда не знам докле би отишли. Час решавамо овако час онако. Нигде му краја нема. Најпре је трошарина била по првој тарифи, и то је уништено и сви постали дужници. Сад опет трошаринска тарифа јевтинија, а доцније може

да буде још јевтинија и шта смо онда учинили. Треба да смо досједни. Ко је шта унео за време прве тарифе по њој и нек плати, јер као год што не можемо ослободити плаћања онога, који је унео вина под старом тарифом, кад би се новом тарифом са свим ослободило вино од плаћања, тако исто не можемо ослободити никога ни сад, кад се она смањује.

Ј. Тадић. Е онда је г. Ђока заборавио ово: Он зна врло добро да ми свима трговцима дозвољавамо задуживање на стоваришту за петролеум, кафу и остале артикле, они увезу све у рејон и неплате ништа трошарине него се задуже, па кад што изузму за погрешку онда они на толико плате. То господо није против тарифе. Сад кад тако стоји за те артикле, зар није право да тако исто чинимо олакшице и нашим домаћим производима. А нпр. Неко донесе данас вина. Кад исто буде обележено под пломбом може му се оставити на дугу да плати трошарину на оно што прода, — а на оно што непрода у оvd. вароши него мора да извезе даље није право да плаћа трошарину кад оно није овде утвршено. То се господо тражи овде.

Н. Р. Поповић. Тако исто и са М. Јовичићем.

Заст. председника. Прима ли одбор мишљење комисије. (Прима.)

П. Р. Поповић. Друга постоји жалба од палидулаца што им управа трошаринска наплаћује на плуг кад се враћају са орања, а тако исто и на кола која су товарна ђубретом и то кад се у варош са њиве враћају. Комисија се слаже у томе, да се не наплаћује на ово трошарина.

М. Марковић. Односно плугова мислим да није ни ушло у тарифу да се наплаћује трошарина. (чује се: јесте.) Ја би се сагласио са мишљењем комисије кад би се могло да контролише, да су то баш исти они плугови, којима ору, и да они не носе за новац ђубре изван вароши. Преставимо овакав случај. Један износи из вароши ђубре и тим ради за новац код појединих. Зар такав, који зарађује и квари калдрму непрестано, да не плати ништа. Ако се можемо од оваких сачувати, онда да ненаплаћујемо од оних што носе сами на своју њиву. Дакле нек плате они, који се тим

тим занимају, а нек не плате они, који носе на своју њиву.

Н. Р. Поповић. Тај случај имала је комисија на уму и такви се људи не ослобођавају. него је реч о оним земљорадницима који на своје њиве вуку ђубре или на туђе. О њима је само питање. Ово се примењује на све а не само на оне из Палидуле, јер има грађана и из других крајева вароши који се баве земљорадњом.

Председавајући. Усваја ли се ово. (Усваја.)

Н. Р. Поповић. Овде су одвојили мишљење Најдановић, К. Б. Михајловић и Петковић. Они траже да се ослободе сви они који с колима излазе ма по каквом послу ван вароши а и они кочијаша који живе ван ђерма па улазе у варош на рад, а ја и Тадић били смо за то, да и они плаћају јер они долазе у варош да што зараде и нема основа да се такви људи ослободе.

Председавајући. Дакле ви сте се поделили у томе што они желе да се ти људи ослободе плаћања а ви сте за то да плаћају (јесте). Има још неких случајева, које би требало решити овом приликом. Деца Буре Љочића долазе у Београд сваки дан и за то плаћају, па су молили да се ослободе.

Н. Р. Поповић. Ја и Тадић смо за то, да и ти који излазе ради шетње или на становање у своје винограде, па се враћају у варош, плате таксу на ђерму.

Мих. Јинковић. Ја мислим да није право да плаћају. Да ли су ти људи грађани? Знате ли јесу. И кад они плаћају све варошке трошкове, а немају ни водовода ни калдрме ни ничега, онда што да их не ослободимо од овога плаћања. То би било са свим право да их ослободимо. Дајте тим људима који живе ван вароши засебну општину, па онда можете тражити да плаћају.

Н. Р. Поповић. Ја мислим да нема места овоме разлогу Мијаиловом са тога што је поред осталог целу потрошарину и та да све грађане привуче у рејон вароши на становање а не ван ђерма, а ако дозволите да ови људи не плаћају ништа за то што су грђаани вароши Београда а ван ђерма живе, онда ће бити у крају ван рејона оно што је се десило пре неки дан, да, у осутству надзора упадне човек у бакалницу, и обије и узме чекмеце с парам па почне да бега

Знајући ово онда нам се горње питање своди на једно друго, а то је: па где је тај град Борач.

Познати словенски научар, Јиречек, у своме делу „Handelsstrassen“, а на стр. 87. вели, да се град Борач налази у Гр. жи. где је одмах и црква св. Аранђела Михаила, старија од три стотине година. Али против ове поставке Јиречекове говоре ове три околности. *Прва* а и најглавнија је околност, што у ово доба, о коме говоримо, грузански Борач није могао никако припадати Бранковићу. *Друго*, што у садањем селу Борчу, у Грузи, нема никакве народне традиције, што се овог питања тиче, ни о једном Бранковићу. *Треће* пак, што се у гореспоменутом минеју налази једна познија белешка, која и нехотице упућује, где треба тражити Борач и остала села. Та белешка у српском преводу гласи: „ова је књига Аранђела из Дренице.“

Мало час смо пак рекли, да је та књига „Аранђела из Дренице“, написана под градом Борчем, и приложена краму св. Аранђела Михаила. Види се, дакле, лепо да Борач не треба тражити у Грузи, већ у Дреници.

На југоисточним оградима Чичавице планине, на левој страни реке Дренице, у данашњој Старој Србији, налази се село Дреница. Ханов опис тог села и околине непотпуни је и нетачан, јер је написан по распитивању. Са описом г. М. С. Милојевића већ стоји са свим друкчије. Он је сам собом туда прошао, све видео и све чуо. И по том опису Милојевића у *Г. Дреници имају развалине неких града и неких цет цркава.*

У тим развалинама треба тражити град Борач и цркву св. Аранђела Михаила. Тим пре, што је од тога места близу и село *Кузмин* (на утоку Дренице у Ситницу) са селима Добрашевцем и Трнавом, што су их сва три даровали Вук и синови му светогорским манастирима Хилендару и св. Павлу.

Има још један доказ, да је ова Дреница са градом Борчем, који се у њој налазио, постојби на Вукова. То је повеља Вукова сина Ђурђа и матере му Маре (писана у пећи 14. Окт. 1410. г.) а повеља истог Ђурђа и жене му Јерине (издана у Вучитрну 15. Нов. 1419. год.) којима се понова поклањају истим манастирима сва три горња села. . . .

Да су нешто живе развалине тога града у Дреници, шта ли би нам и шта знале оне причати!? Било би нам тада боље осветљено и детињство Вуково, као и цео познији живот његов. А како ли би тек страшно било, кад би прича дошла до онога места, када је била битка косовска!

Овако се морамо задовољити са оним, што нам оставише сухопарне за белешке, које нам осташе из тог времена

2.

Порекло и племе Вуково

Вук Бранковић бејаше властелен од великог и старог властелинског стабла. Сем тога, што му је отац заузимао један од најугледнији положаја у великој српској царевини, он је своје порекло доводио од таквих личности, да је потпуно оправдана здравица кнеза Лазара:

Ако ћу је напшт' по господству,

Напшт' је Бранковићу Вуку!

У неколико српских летописа и осталих старих докумената спомиње се, да је Вук, по мушкој лози, био род Неманићима. Његово генеалошко стабло доводи се од Завида, млађег сина Завида Неманића, док се

или побегне. Биће и шверцовања, чега је већ и било и сва ојаких чуда која се у интересу општине и јавног морала не смеју трпети.

К. Б. Михајловић. Кочијаша који из винограда и близине Београда долазе у варош, долазе у њу да зараде што год те да могу да заране себе и своју децу, и верујте да они од 3—4 динара колико зараде на дан, једва ако један динар однесу кући а остало потроше у вароши за домаће потребе и храну и то код наших грађана. Ако им ставемо наплаћивати ове таксе, доћиће време да нећемо моћи да добијемо једна кола јетиније од 2 динара. Ја сам зато, да они не плаћају ово, а да плаћају порезу државну и прирез општ.

Д. Најдановић. Оне који живе ван ђерма руководило је то те су тамо отишли, што су им јетиније куће, штале и т. д. И сад кад виде да ће морати да плаћају оволике таксе, они ће рећи: идем у варош кад и тамо није скупље и неће више трчати по њивама.

Б. Николић. Што су неки одвојили мишљење у томе па кажу да не плаћају па ђерму ништа они који су тамо настањени, ја мислим да нису требали да то чине и ја мислим да од ове трошаринске таксе ваља ослободити само оне који живе у вароши. Тим ћемо их дотерати да дођу у варош. Ја сам за то да се сви ти људи па и онај каишар горе што вара сељаке, подвргну плаћању трошарине као што је и ми плаћамо што у вароши живимо.

М. Марковић. Па, господо, ми треба да смо начисто с тим за што постоји трошарина. Не постоји она из личног ђефа или што је такав обичај већ што се хоће да помоћу трошаринских прихода подигне варош и да се унапреди те да становници добију повољније услове за живот и све стране развиће свију својих душевних и физичних сила. Без тога смера који се има постићи трошарином, она не би постојала. И за то треба свима оним грађанима београдским који хоће да живе ван рејона варошког ставити горе услове за живот те да морају доћи да живе у вароши. Вели се да би требало ослободити кочијаше ван рејона од трошарине за то што они долазе овамо у варош да што привреде. Па по тој логици

ваљало би ослободити и сељаке који долазе с колима у варош јер и они долазе да што привреде а и рабадије из вароши који су носили еспапе ван рејона, јер и они су носили еспапе да што привреде па се по томе враћају у варош својим кућама.

Ја мислим дакле да треба да плаћају јер они и калдрму кваре и иначе имају користи од општинских установа.

И они који имају виле у Топчидеру и на брду, који дакле хоће да живе тамо јетиније или угодније, треба да плате при сваком улазу у варош јер и они кваре више калдрму него други грађани у рејону и чине квара општини те је право и да плате.

Кад ми нећемо да ослободимо сељака који долази у варош да прода своје производе онда још мање треба ослободити ове који живе ван рејона те живе јетиније и што смегају да се варош како треба попуни и уреди. Ако би смо их по несрећи ослободили онда би после 5 година Београд био иза Кумодражи сазидан од самих чатрља и ми хоћемо да он буде варош која има боље услове за развиће. Ја мислим дакле да сви треба да плате (тако је, врло добро!)

Ј. Станковић. Од кад је заведена трошарина у вароши, ја видим да ти становници ван рејона боље пазаре него ми а особито кад су празници. Ми онда морамо држати затворене дућане а они тада комотно пазаре. Ја мислим да они треба да се подвргну плаћању ове трошарине и још већој, па ако им не подноси нек дођу у варош

Б. Николић. Ја сам видео људе који су узели кафу за 18 гроша у Топчидеру и доносе је у Београд да је пију. Ја сам за то да трошарину плаћају и сви они око београдског рејона.

Ф. Васиљевић. У колико сам ја видео ти што живе ван рејона снабдели су се и шећером и кафом и свим што треба сељацима да сасвим конкуришу овим трговцима у вароши који подносе све општинске терете. Ја мислим да они треба да се оптерете трошарином да не би били од штете за варош.

К. Б. Михајловић. Односно онога, што веле, да ће се оваким попуштањем Београд

раширити и да они ван рејона пазаре сад много боље, то је истина али само за сада, али им је ударена смртна пресуда и мораће се повући, најдаље за годину дана неће од њих ништа бити.

Јован Станковић. Није право оно што г. Милутин наводи, да треба сви да плаћају кад из винограда иду. Доста је господо за њих што плаћају и све терете овде у вароши. Они су овдашњи житељи и плаћају на шећер кафу и све, па за што да носе и овај терет да не могу да оду на своје имање ван рејона.

Д. Најдановић. Ја сам противан томе, да се наплаћује од оних што живе у рејону, јер они доиста носе све терете. Молио би, да се ово понова узме у претрес. Н. пр. једном кочијашу узимати сваки час по грош нема шта да заради, да израни децу. Ове грађане треба ослободити.

Раденко Драгојевић. Мени је жао, што чујем овакове речи. До јуче смо говорили остаде Београд празан, а сад опет говоримо да неплате они, што живе ван рејона, и по виноградима. За што да не плате. То је комисија добро проучила и кад је наша да треба да плате, нека плате. (Чује се: да се реши.)

Н. Р. Поповић. Као год што је одбор дуго размишљао кад је оптеретио ове људе, тако је дуго и комисија размишљала и наша да треба заштитити само оне, што носе ђубре на своје њиве и оне што се с плугом враћају са своје њиве.

Ослободити оне што иду у винограде држим да није право, као што није право ослободити ни оне, који иду ван рејона те купују детелину.

У место да нагнамо онога што продаје детелину да дође овде а ми хоћемо да им још више помажемо да избегавају трошарину, Ми треба чак да забранимо њима да и за време цркве држе отворене дућане, кад се и у вароши забрањује и тако да им не дамо да раде на штету овдашњих грађана који све трошкове носе (усваја се одборско мишљење).

Јован Петковић. Шта ћемо да радимо са онима, који из својих њива уносе своју храну.

Заст. председника Кад се овде говори о улазу с колима у варош имам и ја да

кнегиња Милица доводи од старијег Завидовог брата — Дмитра Има неких наших историја који то оспоравају, али су њихови супротни докази тако слаби, да може потпуно остати, да је *Вук Бранковић од рода старог Немање.*

Ну препоставимо, да по горњим документима ипак није од лозе Неманића — он је опот род Неманића, а нарочито најсилнијем Неманићу цару Душану.

А ево, како то.

Ту пре кратког времена г. П. Т. Срећковић расправљао је питање: ко је била кнегиња Милица, кога рода, а кога племена? И по доказима, што их је изнео тај наш историк, излази као не сумњиво, да је она била сестри царице Јелене, жене Душанове, а матере Урошеве. Вук је, као што је познато био зет кн Милице, па преми томе и *Душанов зет.*

Још један прилог говори у корист горњега. Када се у Новембру 1366. год. Вукашин самовољно прогласио краљем, и устао против законитог владоца Уроша — Урош се тада склонио код свог рођака — Вука, и код свог тетка — Лазара.

Узевши, дакле, ма с које стране, излази, да је Вук био род Неманића.

Кад мало час споменусмо сродство Лазарево с Вуком, ред је, да се која и о томе проговори Позната је ствар, да је он узео најстарију ђер Лазареву, лепу Мару, за жену. Разуме се, да је кнез Лазар гледао коме ће дати најмилије своје дете.

Дан и година свадбе није позната. Али судећи по свему излази, да се венчање морало догодити (*још за живота Душанова*) одма по смрти његовој.

Кад су после и остале кћери Лазареве прирасле за удају — онда је се Вук и са многим, великим личностима опријатељио. Зетови Лазареви: бугарски принац, Стратимир (и он бејаше од Немањине крви, по краљици Неди), господар Зете-Балшић, велики палатан угарског краљевства. Никола Горјански и Илдериј Бајазит, један од најсилнијих турских царева, — постадоше пашенози Вуку. . . . укругу Лазаревице породице постаде тако Вук најстарија личност после Лазара.

Са својом женом Маром Вук је, као што историја каже, сретно живео у браку.

Само последње године, као да не беху најсретније. Та пометна у њиховом брачном животу, више је но сигурно, да је потекла одмах после косовске битке.

Мара је била образована и врло лепа жена. Њена мати, кнегиња Милица, најлепша женска свога доба, могла је лепу децу имати. Она је потпуно љубила свога мужа, премда јој један наш драмски писац без основа подмеће, као да му је она била неверна и била у недозвољеним односима са Милошем Обилићем, отуда вели тај писац, и долази Вукова завада с Обилићем.

Вук је с Маром изродио више деце, од којих су историји познати само три: *Бураћ*, који је, као дете, памтио све српске несреће после Душанове смрти; *Гргур*, који је заједно са својим старијим братом и ујацима, Стеваном и Вуком, делио мегдане код Ангоре, а на страни Бајазитовој *Лазар.*

(наставиће се)

учиним једно питање. Овде се код нас наплаћује улазна такса од фијакеристе. У целом свету плаћа онај који се вози, па би требало и овде тако да буде.

Н. Р. Поповић. То је питање комисија регулисала са управом трошарине. Као год што држава наплаћује од оних што се возе тако исто и овде да се ради.

Ј. Тадић. Да неизгубимо из вида и ово. Ако фијакериста долази сам са колима, хоће ли онда платити? (Чује се: хоће).

Заст. председника. Пошто има и противни овоме предлогу ставићу на гласање.

Ко је за то, да плаћају сви који улазе у варош били из реона или ван реона, казаће за, а који су против нека кажу против (Настаје гласање и то овако: 2. 6. 7 и 16. у протоколу општинском записани гласају против 18. није ту а сви остали 14 за.)

Гласало је 14 одборника „за“ 4 „против“ а један није ту. — Дакле усвојено је: да сва кола и ван и у рејону плаћају улазак у варош.

Н. Р. Поповић. Сад је на реду предлог да се не плаћа ништа кад се иде на гробље. Има одвојено мњење, које је за то да се не плаћа, а већина је да се плаћа.

Јован Петковић. И ја мислим да не треба плаћати. Људи су ожалостени и морају да иду на гробље да изврше сарану за што и за то да плаћају.

К. Б. Мијаиловић. Ово заиста треба ослободити. Зар су грађани криви што је гробље чак тамо.

А. Одавић. И ја не могу дозволити никако, да се наплаћује ономе који иде на сарану свога пријатеља.

Ако се то не усвоји ја ћу гласати против. Неки кажу богаташи иду на колима до гробља, и то је истина али ипак треба знати у каквим се околностима налазе они које та несрећа задеси. Пре би гласао, да плаћају они, који иду на парастос али за оне који иду на спровод никад не би.

Ј. Тадић. Ви сте господо чули разлоге за што се то наплаћује и шта је руководило комисију да овако мисли.

Г. Андра је напоменуо, како су они, који иду до гробља ради сарањивања нерасположени. Али г. Андра је заборавио на ово: како се они у тој жалости не забраве да спреме за себе кола па да иду пешке, него се увек за кола побрицу. Ја не знам за што овде правите изузетак кад ово би плаћала само имућнија класа која се вози на колима, и за коју се увек или родбина или ма ко од пријатеља побрине да и у највећој жалости не иде пешке на гробље, па ваљда ће се онда моћи побрицнути ко год у тим тренутцима да и ђерам плати, за то ја мислим да ове не треба ослободити плаћања.

М. Маринковић. Са свим треба разликовати оно место где носимо мртве. Гробље је саставни део вароши и то се не може друкче сматрати. Ми смо дужни да однесемо мртваца, а кад је тако не треба за то да се наплаћује пролаз.

Они разлози, који се руководе тиме за што се вози. Нико се господо не би возио кад би било гробље близо као што је било код цркве Св. Марка — него се вози за то, што је далеко. Ви знате, да се доиста нико није ни возио, кад се сарањивало код цркве Св. Марка, Бога ми сад мора.

Ако општина хоће и од тога да се користе, најбоље би било преместити, гробље тамо на кумодрашком брду, и онда би се сваки морао возити.

Заст. председника. Лепо је напоменуо

г. Коста Мијајловић, да није право да трамвојска жељезница има бадава пролаз и повратак на гробље, а други да немају и с тога а и иначе требало би то ослободити.

А. Одавић. Имам да учиним примедбу на говор г. Тадића. Не желим господо, неком да се тај смртни случај деси, али знам господо у таком стању ни један од фамилије и не помишља на кола. Фијакеристи сами иду за спроводом па кад се сврши парадирање у вароши онда, који хоће узима кола и продужује, а тако исто и фамилије чине, јер морају до гроба да иду.

К. Б. Мијајловић. Било је случајева. Фијакерист вози некога, па кад дође до карауле, а он му каже: господине скини се, нећу да плаћам трошарину.

Н. Р. Поповић. Ја хоћу да одговорим онима, што веле, да је штета што је гробље ван ђерма. А зар није штета кад се неостави грош на ђерму. Такав разлог не вреди, него може да послужи овакав разлог што од ђерма до гробља нема више од 50 корачаји и ко неће да плати, нека се скине с кола, па нек иде пешке. (Чује се: да гласамо).

Заст. председника. Молим вас да гласамо.

Ко је за то да се за све оне који иду на гробље плаћа на кола по један грош, тај ће гласати „за“, а ко је да се не наплаћује, тај ће гласати „против“. (Настаје гласање. Одборници по реду у протоколу записани гласали су 2, 8 и 16. „за“ а остали сви „против“).

Гласало је 15 против а тројица за.

И тако усвојио је, да се не плаћа ништа на кола који иду на гробље.

Н. Р. Поповић. Ја и Тадић мишљења смо да и они кочијаша и рабаџије који износе у варош предмете који су дошли жељезницом или су у ђумрук донети лађом и т. д., плаћају грош од кола као и они који увозе потрошне предмете с других страна, а Најдановић, К. Мијајловић и Ј. Петковић хтели би да их ослободе.

С. Азријел. Да ли је жељезница и ђумрук у рејону трошаринском (јесте).

Р. Драговић. Ја мислим господо, да не треба да и даље упадамо у грешке јер смо их доста чинили. Ја налазим да не треба ништа наплаћивати на оно што уђе у рејон варошки. Јер овде бакали плаћају на шећер на кафу, на петролеум и сад да плаћају још један порез не би било право.

М. Јовановић. Овој позицији ја сам савршено противан јер нема смисла да се наплаћује на тајиге које полазе од ђумрука или станине жељезничке у варош. То би значило оптерећивати трговину.

Ј. Тадић. Код овога питања хоћу да вам скренем пажњу на најглавнију ствар око које смо се ми толико мучили и борили и ни смо били у стању да је одложимо јер према трговачком уговору то нам је право спорено и оспорено. Ви знате сви врло добро, кад смо прву трошаринску тарифу примали, ми смо тада ударили били трошарину на све артикле и на сву робу која се увози у варош и шта је било? Видели смо да је била велика стопа ударена тако да трговина на велико није могла да ради. Кад је се то опазило, онда је се пошло путем споразума, хтело је се да се у договору с трговцима нађе начина како да се тарифом трошаринском не оштете трговци који раде на велико, не обзирајући се при томе да ли ће тарифа моћи опстати према трговачком уговору. И шта је урађено? И сами трговци усвојили су поднесу им тарифу с

неким изменама пристали су да се удари по 10—20 пара на 100 килогр. робе. Но то, као што сте видели нисмо били у стању одржати према трговачком уговору. Сад нам је се указала прилика да наплатимо нешто; ма да је то веома мало опет ће нам бити што год што год асне. Колико нам је асне у материјалном погледу толико исто имамо користи и с друге стране што ћемо бар у неколико да одржимо наше те ћемо да наплаћујемо ма и малу таксу на робу која долази са стране.

То је најважнији разлог који треба да нас руководи да ово усвојимо.

Што се износе разлози да таксу ову не треба наплаћивати зато што су и жељезничка станица и ђумрук у рејону трошаринском, томе нема места јер све оно што је у тим зградама, то се не сматра да је у вароши и сва роба ту смештена може да се врати натраг преко Саве као да није ни била овде. А тај случај не бива с оним што уђе у рејон и у том случају не може натраг да се врати у земљу из које је дошла а да прође без наплате ђумручине и др. таксе. Пошто се дакле све оно што је у ђумруку или у станици жељезничкој сматра да је ван рејона, ја мислим да треба усвојити овај предлог о наплати таксе.

К. Б. Мијаиловић. Незнам шта је комисију руководило да она наплаћује од једног посла толико. Од кочијаша наплаћује 20 д. пара, од вагона 6—7 динара и кантарију и један кочијаш који изведе 10 пута еспап из станице жељезнич. плати 10 гроша трошарине.

Не стоји то да ће та такса пасти на трговца него на кочијаша, ако му је до сад плаћано 4 гроша на подвоз, толико ће и сад највише добити, а што ће он платити 1 грош трошарине, о томе нико од трговаца неће да води рачуна.

Р. Драговић. Тадић истина као трговац поменуо је трговачки уговор и ми знамо да то није нова ствар за нас и ја мислим да због чеких сметњи које нам пра извођењу трошарине ставља тај трговачки уговор, не треба да оптерећавамо трговце наше. Нама је ђумрук и жељезничка станица у вароши и нема смисла наплаћивати трошарину на оно што се отуда изведе а нека се наплаћује на оно што се уноси у варош.

Д. Најдановић. Ја сам се одвојио у комисији по овоме питању, али се сад слажем према разлозима Тадићевим да се на страну робу наплаћује ова такса.

Ј. Петковић. Господо неправо је то: да му наплаћујемо трошарину и на вино, и на шећер и на кафу па још да тражимо и ову таксу од гроша. Па боље је да узмемо људима све од једном!

Ф. Васиљевић. Што се вели да таксу плаћа кочијаш а не трговац ја имам да кажем ово. Ја сам прекјуче изнео троја кола пића с жељезнице. Знате шта ми вели рабаџија? Три динара то је вели од кола подвоз. За што? За то што они рачунају више од тога товара на колима па ми узму 60 пара од кола и за то је вели право да даш 3 динара. Ви сте, вели ми, такво решење допели. За то мислим да их не треба ослободити него да плате.

С. Азријел. У тарифи општинској стоји — од кола која улазе у варош. Она важи. Пошто жељезничка станица и ђумрук, постоје у вароши, то се такса трошаринска не може наплаћивати но може се наплаћивати што год због кварења кадрме.

Ј. Тадић. Да објасним г. Азријелу ово

што он непрестано удара па то и вели да су царинарнице и станица у рејону. Ја молим вас г. Азријелу: шта ви замишљате као рејон вароши. Је су ли у рејону нашем калдрме подигнуте. Па ипак ми смо то место обележили одакле све што прође уварош, плаћа трошарину. Па и станице жељезничке и царинарнице, свуда у свету сматрају се као да су ван рејона па ма оне лежале у сред вароши по томе све ствари чим излазе из царинарнице и улазе у рејон вароши, оне плаћају таксу и сад ако ово не би примили, онда би се ми јако огрешили о наше суграђане јер они уносе сувим и вином и ракију и друге артикле па морају да плате грош на кола а овај странац или наш грађанин доноси са стране и шећер и кафу и много којешта друго па зар да не плати ништа!? Били то било право? Ја мислим да не би и за то треба да ово примимо.

Председајући. Ја сам напоменуо да неби било право да ови не плаћају а наши људи који сувим довозе ствари потрошне, да плате и на вино и ракију и све остало.

Но најбоље би било кад би се могла такса да наплаћује по вредности еспапа јер има доста велике разлике у вредности товара док један товар вреди 50, други вреди 5000 дин. итд. Но кад се то није уде-сило најбоље је да не примимо мњење комисије сад него да га вратимо те да она размисли: не би ли се могло удесити наплата таксе према вредности робе. То би нам комисија могла већ у идућој седници изнети на решење. (Врло добро!) Ја мислим да ће комисија имати још састанака јер ја имам још материјала која ћу јој послати па и ово може том приликом претресати тонова и реферисати нам.

Н. Р. Поповић. Ово је питање сазрело за решење. Овде су се у почетку били одвојили у мишљењу Најдановић, Пегковић и К. Михајловић. Сад је Најдановић пристао уз наше мишљење. Ми смо ствар штудирали и налазимо да морају да буду подједнаке таксе за унос у трошарински рејон како на предмете што долазе из Србије тако и на оне што долазе из Аустрије. У такси ту не може бити разлике па вредили предмете који се увозе на колима 50 или 5000 дин. У оба случаја плаћаће се трошарина од 20-30 пара.

С тога мислим да се још вечерас ствар реши; јер има 10—15 хиљада ствари које још треба да се реше.

С. Азријел. Ја не могу никако да дозволим да се то питање вечерас реши. У комисији има доста чланова који су одвијеног мишљења. Ја сам такође члан комисије и нисам ту био а да сам био ја био бих међу онима, који су у мањини, па би онда изашло да је њихово мишљење већина!

Р. Драговић. Г. Поповић истина разлаже, али моја савест никако ми неби дозволила да улазим у овако тешко питање јер има разних случајева. С тога не треба правити сметње на путу.

Н. Р. Поповић. Ово је мишљење Раденково погрешно. Та се такса исплаћује кад се еспап товари из магацина, стоваришта, за продају т. ј. кад се с ђумрука носи у дућан, а не кад се из вароши тера.

Заст. председника. Није лака ствар. Боље да оставимо за идућу седницу (Усваја се.)

Сад молим вас да чујете извештај комисије односно промене нивелације у једном делу „Грочанске“ улице. (Инжињер прочита.)

М. Јовановић. Мењање нивелације кажу господа, није ствар ситна. И ја господа сматрам и мање измене у нивелацији као крупну ствар.

Овом приликом ја сам видео господа да је нивелација на многим местима доиста не проштудирана. Овде код овога случаја општина је дала нивелацију двојици тропици грађана и они изидали куће. Кад је повлачена стална нивелација није се водио рачун о ономе што је дато, већ је повучена друга нивелација па је потрла оно што је дато. Ово је учињено без разлога. С тога сам за то, да се сваки пут кад се тражи изисна нивелације прво овде поднесе молба па онда тек да се чини предлог министру грађевине за исправку. Ви сте видели како је ту неки дан један поднео молбу г. Министру, па овај изаслао комисију и на основу датог мишљења план нивелациони исправно.

Ово мало парче се спушта са 25 сантиметра. Оно се може исправити у плану па нек иде министру и ако одобри добро, јер ми морамо прво гледати да нам је савест чиста, а после морамо водити рачуна од онога што је већ одавде дато, па са другом нивелацијом да не покваримо.

С. Азријел. Кад је комисијашла да неће да шкоди, онда да усвојимо мишљење.

М. Маринковић. Ако ми почнемо усвајати свуда молбе такве и одступати од нивелације једанпут дате и у тврђене, онда ћемо тога имати пуну торбу. Онај разлог што каже г. Мата да министар може и да не мења, може да стоји, а може и да не стоји. Само је извесно то, да он носи одговорност ако што учини, а не ми.

То ме једно руководи, да гласам против мишљења комисијског те да се само одржи нивелација.

Р. Драговић. Г. Маринковић каже да је противан мењању нивелације, али у томе нема право; јер није потребно свуда да остану цити је нужа да се људима прави штета.

Б. Новаковић. Само онда треба одустати од нивелације, кад су препреке такве, да се друкче не може. Чим то није, не треба одступати, јер ако дозволите, ми ћемо онда цео план изменити

М. Јовановић. Господа, ја би се сложио са г. Новаковићем, кад су препреке такве да прелазе у немогућност, али те немогућности нема, јер општина може срушити највеће имања. У овоме случају нема никаква разлога зашто је тако учињено. Ви знате да је и г. Чађевић, који је творац тога плана, признао сам, да има много погрешака у томе плану. Овде је само отежано у томе, што се на једну страну пад спушта и кад се узме то, да је то у корист грађана, онда треба дозволити јер би иначе општина одговарала за накнаду. За општину и у опште за нивелацију нема никакве штете, ако се исправка учини.

М. Јанковић. Та је нивелација пређе давата сваки дан друкчије. Ја сам видео б. општински инжињер г. Наус давао је данас овако а сутра друкче. Тако је урађено и код мене.

Н. Р. Поповић. Ја сам тога убеђења да

без велике нужде не треба мењати нивелацију.

Овај случај мени је познат и ту не би требало мењати ништа. Они — молиоци — веле, да им је општина дала један пут нивелацију. Куће њихове зидане су пре 4—5 година и није могуће, да им је општина могла дати нивелацију. Општина даје нивелацију од пре године дана, а не и раније кад план није ни готов био. Инжињер је давао линију пређе по регулацији а нивелација је давата свима провизорно по нахођењу инжињера. По томе одпада факт, да је општина дала нивелацију. Кад дозволите, да се на том месту нивелација квари само с тога, што је један прозор затворен до половине, шта ће те онда радити, кад се има цела кућа да затрпа или одкопа. И ја кад сам правио кућу инжињер ми је казао: па можемо подићи за овалко и овалко, али то није сигурно. То је било пре године дана. С тога сам противан да се нивелација мења.

М. Марковић. Из овога извештаја комисијског излази једна нејасност. Изгледа да је дата једна нивелација, па сад опет друга.

То треба извидити и ако је раније дата линија по нивелацији, па у плану грешно повучена друкчије, то треба исправити, јер та грешка неће променити целу ствар, а ако није онда треба видети да ли је прека потреба да остане нивелација па према томе боље је да остане па макар и штегу плаћали.

Заст. председника. У извештају се не каже, да је ту линија дата

М. Марковић. Ако има акта о томе, онда је дата, а ако нема, онда се сматра да није дата. У осталом слажем се са оним што је г. Раденко казао.

А. Одавић. Кад инжињер тврди, да нема нивелације, и сад чујемо од грађана да су добили нама ништа друго не остаје, него да се врати и да се види да ли су се надлежним путем обрађали за нивелацију, па кад се то извиди онда ћемо видети.

Заст. председника. Дакле да остане до идуће седнице, а дотле г. инжињер нек прибере акта и да извешће. Хоћете ли за идућу седницу (Хоћемо).

Састанак је закључен у 9 и по часова по подне.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до 5 д.
 б) За свирање са певањем вешака од 1 концерта 5 „
 в) За свирање аженског оркестр (Дамен-Кавеле) 20 „

II.

- а) За 1 игранку у локал I-ог реда 15 д.
 б) За 1 игранку у локал II-ог реда 10 „
 в) За 1 игранку у локал III-ег реда „

III.

- а) За панораму на дан 5—10 д.
 б) За разне представе и показивање вештина, невно 10—50 „
 в) За менаџерије и музеуме 5—15 „
 г) Циркус од представе 10—20 „
 д) За забаве „Тингл-Тангл“ т.ј. (певање, свирање и представљање) од вечера 50— „

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на свакој пумпи.

- а) Буре од 3 акова 00-5 дин.
 б) Буре од 6 акова 00-10 „
 в) Буре од 9 акова 00-15 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.